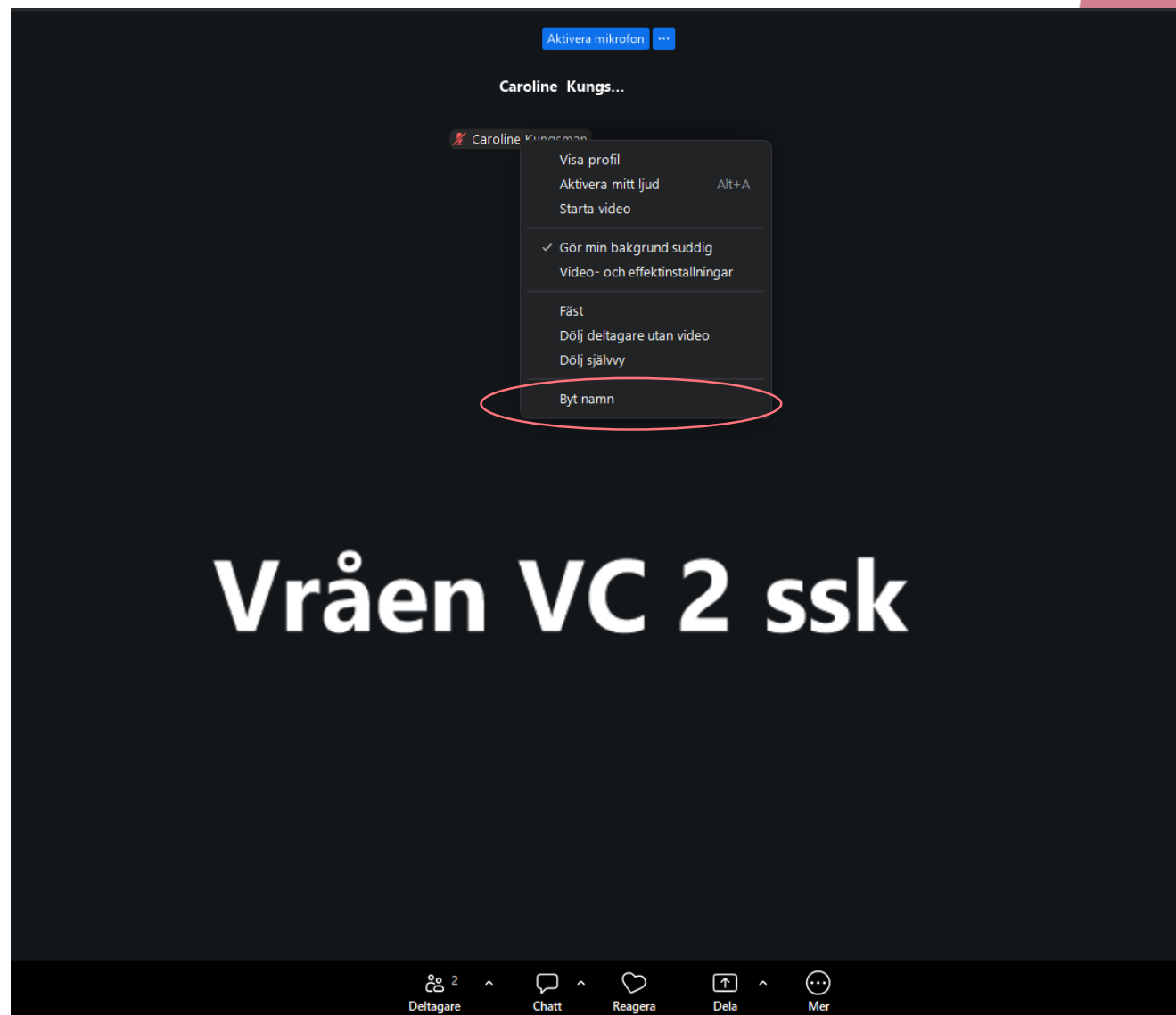

Läkemedelsinformation för sjuksköterskor i primärvården och 1177

Döp gärna om ert namn till
vårdcentralen ni jobbar på
/1177 samt hur många ni är
som lyssnar.

Högerklicka på ert namn och
välj byt namn

Läkemedelsinformation för sjuksköterskor i primärvården och 1177 i Region Jönköpings län Våren 2026

Caroline Kungsman / My Liljemark

Leg. Apotekare

apotekare@rjl.se

Innehåll

- Kvalitetsgranskning primärvården
- Nationella läkemedelslistan
- Receptfria läkemedel
- Hostmediciner
- Utvärdering

Extern kvalitetsgranskning av ordination och hantering av läkemedel

Kvalitetsgranskning av läkemedelshantering är en lagstadgad (HSLF-FS 2017:37) extern kontroll, rekommenderad årligen, för att säkerställa hög patientsäkerhet och följsamhet till regelverk.

- Webenkät med "facit"
- Platsbesök ca var tredje år

Extern kvalitetsgranskning av ordination och hantering av läkemedel

Lokala läkemedelsrutiner - [Regionens riktlinjer](#)

Temperatur kontroll min/max rum och kyl

Hållbarhet, brutna förpackningar

Kassation av läkemedel

Receptblanketter

Cosmic/Pascal stämmer ej

Behållare cytostatika 30 L röd

Vad är NLL (nationell läkemedelslista)?

NLL är en rikstäckande informationskälla som ger hälso- och sjukvården, apoteken och patienten själv tillgång till att samma information om patientens **förskrivna** och uthämtade läkemedel och andra varor (hjälpmedel, livsmedel) oavsett var i landet **förskrivningen** är gjord.

Samtliga åtkomsttyper kräver patientens samtycke

Samtycke i samband med receptförnyelse

- I samband med att patienten skickar in ett önskemål om receptförnyelse så anger patienten om personalen på enheten får använda NLL

BankID 09:02 96 %

← 1177 ☆

Visa receptlistan för vårdpersonal

Receptlistan innehåller information om vilka läkemedel du har fått på recept, och vad du har hämtat ut på apotek. Informationen finns i registret Nationella läkemedelslistan. E-hälsomyndigheten ansvarar för uppgifterna i Nationella läkemedelslistan.

Ditt samtycke är inte ett krav för att du ska få ditt för vårdpersonal

✓ Välj ett alternativ

Ja, under det här tillfället

Nej

Nationella läkemedelslistan? (Obligatorisk)

Välj ett alternativ

! Fältet är obligatoriskt

Hem Favoriter Ring 1177 Om

Samtycke i patientlisten

Om samtycke finns i 1177 så kan den som tar emot ärendet registrera samtycke för NLL i Cosmic för vårdenheten

The screenshot shows the Cosmic patient list interface. At the top, a patient record is displayed with the name 'Testpatient', a blue star icon, age '44 år', gender '♂', and a shield icon with a checkmark and the number '1'. Below this, the 'Läkemedel 1' tab is selected. A pop-up window titled 'Aktiva samtycken:' is overlaid on the interface. It lists '• Nationella läkemedelslistan' with details: 'Tillfälligt samtycke' and 'Giltigt till och med 07 nov 2025'. Below the list, it says 'För mer information gå till [Samtyckeshantering](#)'. The background interface includes tabs for 'Läkemedelslista', 'Utdelningsvy', and 'Förskrivningsv', a 'Presentationsläge:' section with 'Liten' and 'Stor' buttons, and a table with columns for 'ATC kod' and 'Förbruknings'.

Nytt fönster i Cosmic – Nationell läkemedelslista

Du kan se hur många uttag patient har kvar att hämta ut.

Nationella läkemedelslistan

Uttag pappersrecept (0 st)

Senast uppdaterad: 6 minuter sedan

När kan jag ha nytta av NLL?

- Om du behöver se förskrivna läkemedel för en patient som besökt vårdgivare som inte använder vårt Cosmic:
 - patient som besökt digital vårdgivare
 - patient ifrån annan region
- Om du har ett behov av att se patientens förskrivna och uthämtade läkemedel:
 - vid uppföljning av läkemedelsbehandling (följsamhet)
 - misstanke om överanvändning eller underanvändning
 - vid misstanke om dubbelförskrivning
- *Praktiskt vid förfrågan om receptförnyelse*

Avslutade/utgångna recept markeras i läkemedelslistan

Aktuella lä

	Furix,
	Canon
	Levax

behov [2]

	Alved
	Acety

sade läkem

	Mirtaz
--	--------

lutade läkem

Symbolen med streck innebär att förskrivningen har avslutats.

	Betametason Alternova, 0,5 mg	10 tabletter vb tv	Σ		2020-05-14	▼
--	-------------------------------	--------------------	---	--	------------	---

Orsak för avslut

Utgången

	Doxazosin Actavis*, 4 mg	1 depottablett x 1 tv	Σ		2024-10-24	▼
--	--------------------------	-----------------------	---	--	------------	---

Fur

Doxazosin Actavis*

4 mg

Det finns förskrivning(ar) på läkemedelsbehandlingen. Totalt antal: 0

Den senaste förskrivningen skapades 2024-10-23 med första uttag före 12 månader.

Förpackningar: 1x100 styck, 4 uttag

- Receptet har avslutats i Cosmic
- Receptets giltighetstid har passerats
- Ordination/behandling kan fortfarande vara aktuell

Receptfria läkemedel

Receptfria läkemedel rekommenderas vid två typer av tillstånd:

- **Kortare sjukdomstillstånd av egenvårdskaraktär**, där den totala användningen inte förväntas överstiga 90 dagar sammanlagt under ett år, förutsatt att patienten är trygg med orsaken till besvären. Om orsaken till besvären är oklar behövs i regel bedömning innan hänvisning till receptfri behandling är aktuell.
- **Långvariga tillstånd som inte beror på sjukdom**, till exempel torrhet i hud, ögon och slemhinnor hos äldre, utan konstaterad sjukdom (såsom eksem, psoriasis, iktyos eller Sjögrens syndrom). Detsamma gäller kosttillskott/vitaminer utan konstaterat bristtillstånd och uppföljning.

Receptfria läkemedel vid pollenallergi vuxna och barn

- Uppdaterade rekommendationer som är framtagna av FAKTA lung- och allergisjukdomar samt Fakta Barn och ungdomars hälsa
- [Receptfria läkemedel vid pollenallergi Barn <18 år](#)
- [Receptfria läkemedel vid pollenallergi Vuxna](#)

RECEPTFRIA LÄKEMEDEL FÖR BEHANDLING AV POLLENALLERGI VUXNA Reviderad februari 2026

Fakta Lung-och allergisjukdomar i Region Jönköpings län står bakom rekommendationen kring receptfria läkemedel utan läkarkontakt om den totala användningen inte förväntas överstiga 90 dagar sammanlagt under ett år och effekten är tillfredställande.

Om effekten är otillräcklig eller om orsaken till besvären är oklar rekommenderas kontakt med sjukvården.

Vid behov av längre tids regelbunden behandling eller vid sjukdomsrelaterade komplikationer tex. astmatiker som blir sämre i sin grundsjukdom vid pollensäsong eller vid annan medicinsk bedömning kan receptförskrivning övervägas.

PERORAL BEHANDLING

	Aktiv substans	Läkemedel	Styrka	Dosering	Effekt inom	Gravid? Ammande?
ANTIHIIS-TAMINER	Loratadin	Loratadin(generika)	10mg	1x1	En timme	Ja, Loratadin och Desloratadin kan rekommenderas. (se mer info sidan 2)
		Clarityn, tablett	10mg	1x1		
		Clarityn sirap	1 mg/ml	10 mlx1		
	Cetirizin	Cetirizin (generika), Zyrlex Vialerg, Cetimax	10mg	1x1	Dosen av antihistamin-tabletter kan fördubblas utan att först kontakta läkare. Kontakta läkare om eventuell ytterligare dosökning.	Cetirizin kan ges till ammande
	Ebastin	Kestine, Ebastin (munsönderfallande).	10mg	1-2 tabl/dag		För övriga antihistaminer se sid 2 kommentarer graviditet/amning
	Fexofenadin	Allegra, Altifex, Fexofenadin generika	120mg	1x1		
	Desloratadin	Desloratadin (generika) Flynnise Desloratadin oral lösning 0,5 mg/ml	5mg 0,5 mg/ml	1x1 10 mlx1		

NÄSSPRAY

Obs! Kontakta läkare om ingen effekt fås inom 14 dagar.

	Aktiv substans	Läkemedel	Styrka	Dosering	Effekt inom	Gravid? Ammande?
ANTIHIIS-TAMINER	Levokabastin	Livostin	50mkg/dos	2x2	ca 15 min	Ja
Antikolinergika	Ipratropium	Rinivent *1	21 mkg/dos	2x2-3	ca 15 min	Se sidan 2 janusinfo
KORTISON	Budesonid	Desonix, Livicort	32mkg/dos	4x1 eller 2x2	några timmar men, full effekt inom några dagar	Kortison nässprayer är OK för tillfällig användning till gravida och ammande. I övrigt kontaktas läkare.
	Flutikason	Flutikason Teva	50mkg/dos	1-2x1		
	Mometason	Nasonex, Mommax, Orimox, Mometason generika	50mkg/dos	2-1x1		
	Triamcinolon	Nasacort	55mkg/dos	2-1x1		
KORTISON + ANTIHISTAMIN	Flutikason + azelastin	Dymista, Azelastine/Fultikason TEVA Oriduo *2	50+125 mkg /dos	1x2	15 min, full effekt inom några dagar	Ja (innan var det Nej)

*1 OBS! Varningar och försiktighet i Fass vid prostataförstoring, blåshalsförträngning, glaukom och cystisk fibros.

*2 OBS! Varningar o försiktighet i Fass, Glaukom, Grå starr, synförändringar, TBC eller obehandlad infektion, se Fass för ytterligare information.

ÖGONDROPPAR

Obs! För alla ögondroppar med konserveringsmedel/antihistamin ögondroppar - linser tas ut och sätts tillbaka tidigast efter 15 minuter

	Aktiv substans	Läkemedel	Styrka	Dosering	Effekt inom	Gravid? Ammande?
KROMO-GLIKAT	Natrium-kromoglikat	Allgil, Natriumkromoglikat Lecrolyn, Lomudal (flaska + endos) Lecrolyn sine (utan konserveringsmedel)	20mg/ml 40mg/ml 40mg/ml	1-2x4 1-2x2	ca 15 min (lite långsammare än antihistamin)	Ja
ANTIHIIS-	Levokabastin	Livostin	0.5mg/ml	1x2 (-4)	ca 15 min	Ja

RECEPTFRIA LÄKEMEDEL FÖR BEHANDLING AV POLLENALLERGI BARN <18 år

Reviderad 20 januari 2026

Faktagruppen Barn och ungdomars hälsa i Region Jönköping står bakom rekommendationen kring receptfria läkemedel utan läkarkontakt om den totala användningen inte förväntas

överstiga 90 dagar sammanlagt under ett år och effekten är tillfredsställande.

Vid behov av längre tids behandling, vid sjukdomsrelaterade komplikationer, t.ex. till astmatiker som blir sämre i sin grundsjukdom under pollensäsong eller efter

annan medicinsk bedömning kan receptförskrivning övervägas. Beakta att vissa beredningsformer är receptbelagda.

Obs! receptfria förpackningar är inte märkta med doser till barn < 6 år så ange dos enligt schemat i rådgivningen.

PERORAL BEHANDLING

	Aktiv substans	Läkemedel	Styrka	Dosering	Observandum ang egenvård	Effekt inom
ANTIHIIS-TAMINER	Loratadin	Loratadin (generika), Clarityn tabl	10mg	1x1	Från 2 år >30kg	En timme
		Clarityn sirap	1mg/ml	5mlx1	Från 2 år <30kg	
				10mlx1	Från 2 år >30kg	
	Cetirizin	Cetirizin (generika), Cetimax, Vialerg, Zyrlex tabl	10mg	1x1	Från 12 år	
				0,5x2	6-12 år	
	Desloratadin	Desloratadin (generika) oral lösn	0,5 mg/ml	2,5 mlx1	2-5 år	
				5 mlx1	6-11 år	
				10 mlx1	Från 12 år	
		Desloratadin (generika), Flynise tabl	5 mg	1x1	Från 12 år	
	Ebastin	Ebastin (generika), Kestine munsönderf tabl	10mg	1x1	Från 12 år	
		Ebastin (generika), Kestine tabl	10 mg	1x1	Från 12 år	
	Fexofenadin	Allegra, Altifex, Fexofenadin (generika) tabl	120mg	1x1	Från 12 år	

Faktagrupp Barn och ungdomars hälsa: Dosen peroral antihistamin kan dubblas vid utebliven effekt.

NÄSSPRAY

	Aktiv substans	Läkemedel	Styrka	Dosering	Observandum ang egenvård	Effekt inom
ANTIHIIS-TAMINER	Levokabastin	Livostin	50mkg/dos	2x2	Från 2 år	ca 15 min
KORTISON	Budesonid	Desonix, Livicort	32mkg/dos	4x1 eller 2x2	Från 6 år	några timmar men full effekt inom några dagar
	Flutikason	Flutikason Teva	50mkg/dos	2-1x1	Från 12 år	
				1x1	8-11 år	
	Mometason	Mometason (generika), Mommox, Nasonex, Orimox,	50mkg/dos	2-1x1	Från 12 år	
				1x1	3-11 år	
	Triamcinolon	Nasacort	55 mikrog/dos	2-1x1	Från 12 år	
				1x1	2-11 år	
KORTISON + ANTIHISTAMIN	Flutikason + azelastin	Dymista, Azelastine/Flutikason Teva, Oriduo	50+125 mkg/dos	1x2	Från 12 år	15 min, full effekt inom några dagar

Obs! Kontakta sjukvården om ingen effekt fås inom 14 dagar.

ÖGONDROPPAR OBS! Försiktighet vid synförändringar eller obehandlad ögoninfektion, se Fass för ytterligare information

	Aktiv substans	Läkemedel	Styrka	Dosering	Observandum ang egenvård	Effekt inom
KROMO-GLIKAT	Natrium-kromoglikat	Allgil, Natriumkromoglikat ABECE, Lecrolyn, Lecrolyn sine, Lomudal	20mg/ml	1-2x4	Ingen åldersgräns	ca 15 min (lite långsammare än antihistamin)
			40mg/ml	1-2x2	Bäst som förebyggande behandling Inte i ögon som svider	
ANTI-HISTAMINER	Levokabastin	Livostin	0.5mg/ml	1x2(-4)	Ingen åldersgräns; Omskakas	ca 15 min
	Ketotifen	Ketazed, Zaditen	0.25mg/ml	1x2	Från 3 år	

Obs! För alla ögondroppar med konserveringsmedel/antihistamin ögondroppar - linser tas ut och sätts tillbaka tidigast efter 15 minuter

Källor: Läkemedelsverket, Janusinfo, 1177, FASS

RECEPTFRIA LÄKEMEDEL FÖR BEHANDLING AV POLLENALLERGI VUXNA Reviderad februari 2026

Kommentarer angående graviditet och amning

Läkemedel	1177	1177	Janusinfo		Bipacksedel
	Graviditet	Amning	Graviditet	Amning	
Loratadin tabl	Ja	Ja	Ja *1	Ja	Tillverkarna rekommenderar inte användning. Bra att veta ifall patienten hör av sig.
Cetirizin tabl	Nej	Ja	Viss återhållsamhet	Ja	
Desloratadin tablett Ja		Ja	Ja *1	Ja	
Ebastin tablett nämns inte		nämns inte	Nej	Nej	
Fexofenadin tablett nämns inte		nämns inte	Ja *1	Ja	
Livostin nässpray Ja		Ja	Ja	Ja	
Mometason nässpray Ja		Ja	Ja *1	Ja	
Budesonid nässpray Ja		Ja	Ja *1	Ja	
Flutikason nässpray Ja		Ja	Ja *1	Ja	
Triamcinolon nässpray nämns inte		nämns inte	Ja *1	Ja	
Flutikason+azelastin nässpray Ja		Ja	Ja	Ja	
Rinivent nässpray nämns inte		nämns inte	Ja*1	Ja	
Ketotifen ögondd	nämns inte	nämns inte	Ja	Ja	
					Amning är OK

*1 Vid återkommande besvär och behov av längre tids behandling ska läkare kontaktas.

Ändringar till 2026 från föregående upplaga

Rekommendationen kring receptfria läkemedel utan läkarkontakt:

om den totala användningen inte förväntas överstiga 90 dagar sammanlagt under ett år. (innan stod det under 3 månader)

Otrason är borttaget och nässpray Azelastine/Flutikason Teva är tillagt.

Kommentarer angående läkemedlen vid graviditet och amning är uppdaterad.

Tips från Faktagruppen

Patient som behandlas med Montelukast mot allergi bör få allergimedien på recept.

Alternativt förnya allergimedien i samband med att Montelukast förskrivs mot allergi.

Reviderat av Faktagrupp Lung- och allergisjukdomar, Region Jönköpings län

OBS!

Det receptfria sortimentet kan skilja sig något mellan de olika apotekskedjorna.

Godkänd av FAKTA Lung- och allergisjukdomar samt FAKTA Kvinnosjukdomar och förlossning, Region Jönköpings län

Browser address bar: <https://www.aposmart.se/search/loratadin>

Navigation bar: apoSMART

Product Name	Strength	Quantity	Price	Availability	Action
Loratadin Orifarm	10 mg	14 st	11 kr	I lager	Lägg till
Loratadin ABECE	10 mg	30 st	34 kr	Ej i lager	Bevaka
Loratadin ABECE	10 mg	14 st	19 kr	I lager	Lägg till
Loratadin Orifarm	10 mg	30 st	15 kr	I lager	Lägg till
Loratadin ratiopharm	10 mg	30 styck	106 kr	I lager	Visa
Loratadin Apofri	10 mg	100 tablett(er)	70 kr	I lager	Visa

Hostmediciner är medicinskt tveksamma och potentiellt farliga

svt NYHETER Nyheter Lokalt Sport SVT Play Barr

/ VÄSTERNORRLAND

Henrik Normans föräldrar anmäler nu sonens död till Inspektionen för vård och omsorg. Foto: SVT, Privat

Henriks pappa: "Man ska inte kunna dö av hostmedicin"

UPPDATERAD 2 MARS 2018 PUBLICERAD 2 MARS 2018

Henrik Norman, 22 år från Örnsköldsvik, dog efter att ha tagit en för stor dos av en vanlig hostmedicin. Nu vill hans föräldrar varna andra för medicinen och kräver tydligare varningstext på förpackningen.

LEX MARIA

▶ Patient fick hostmedicin – dog i lungcancer

0:34 min ➔ Dela

Publicerat fredag 24 februari 2023 kl 09.36

- En patient som sökte vård för hosta avled i lungcancer och nu anmäler Region Värmland ärendet till Inspektionen för vård och omsorg enligt Lex Maria.
- Patienten, som tidigare var rökare hade återkommande hosta och fick hostmedicin utskrivet av vårdcentralen. Patienten blev inte bättre och under ett år träffade patienten flera olika läkare där både remiss till röntgen och kallelse till spirometri noterades i journalen utom att...
- Patienten diagnostiserades med lungcancer

P4 Värmland
p4varmland@sverigesradio.se

 Polisen Värmland ✓
@PolisenVarmland · Follow

Farlig berusningsmetod Polisen i Karlstad har under en tid kommit i kontakt med ungdomar i främst Karlstad som berusat sig själv med en blandning av olika substanser som fått namnet "LEAN". polisen.se/aktuellt/nyhet...

2:5

"Vi kommer aldrig lita på läkare igen"

När Birk var åtta månader skrev en läkare ut en morfinbaserat hostmedicin som inte får ges till bebisar. Dessutom var dosen till en vuxen. Nu har läkaren fått en varning men Birks föräldrar kommer aldrig mer att lita på en läkare.

Många förgiftningar av hostmedicin med morfin

Var extra vaksam vid förskrivning av hostdämpande läkemedel med morfin, uppmanar Läkemedelsverket.

1 feb 2021, kl 14:38

TAGS

etylmorfin

Giftinformationscentralen

Läkemedelsverket

Hostmedicin Anti-kampanj

Varför en anti-rek på hostmediciner?

1. Patientsäkerhet:

- Minska risken för att patienter går med symtomlindrande behandling för länge och inte får rätt utredning och behandling av underliggande orsak till hostan (astma, KOL, pneumoni, hjärtsvikt, lungcancer, etc)
- Potentiellt allvarliga biverkningar av hostmediciner som innehåller etylmorfin. Dödsfall har förekommit.

2. Frigöra resurser för vården (slippa onödiga telefonsamtal, patientbesök, receptförnyelser, diskussioner, justeringar av läkemedelslistor, etc)

3. Läkemedlen har mycket tveksam evidens (eller saknar den helt) och är i vissa fall både beroendeframkallande och farliga (tex cocillana och lepheton)

Cocillana: En flaska på 500 ml innehåller (med reservation för räknefel):

- 49 gram ren alkohol (ca 12 % volymprocent alkohol) = motsvarar cirka fyra standardenheter alkohol. Tex fyra vinglas.
- 1250 mg etylmorfin = omvandlas till cirka 200 mg morfin (dock stor individuell variation, ca 9 ggr, beror på uttryck av enzymet CYP2D6)
- Fulldos cocillana på 10 ml x 4 ger ca 15 mg morfin/dag (men vissa får mycket större effekt). Samma dos ger också cirka en halv standardenhet alkohol

Mollipect = bromhexin + efedrin. Dvs i stort sett bisolvon + kaffe ☺

För dig som arbetar med
Folkhälsa och
sjukvård
i Jönköpings län

Vad söker du efter?

Sök

Arbetsplatsytor

34

Caroline

Folkhälsa och sjukvård

Vårdstöd

+

Administration

+

Folkhälsa

+

Forskning, kompetens
och utveckling

+

Uppföljning

+

Uppdrag och avtal

+

Intranät

Region
Jönköpings län

Folkhälsa och sjukvård / Vårdstöd / Läkemedel / Läkemedelsutbildningar / Digital läkemedelsutbildning för sjuksköterskor på vårdcentral och 1177

Digital läkemedelsutbildning för sjuksköterskor på vårdcentral och 1177

Tack för er
uppmärksamhet!

• Hostmedel

• Ska det forskivas på recept. Evidens.